Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych

POZIOM SATYSFAKCJI Z DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI INFORMACJI W ZAKRESIE SKUTKÓW POLITYKI KLIMATYCZNO-ENERGETYCZNEJ

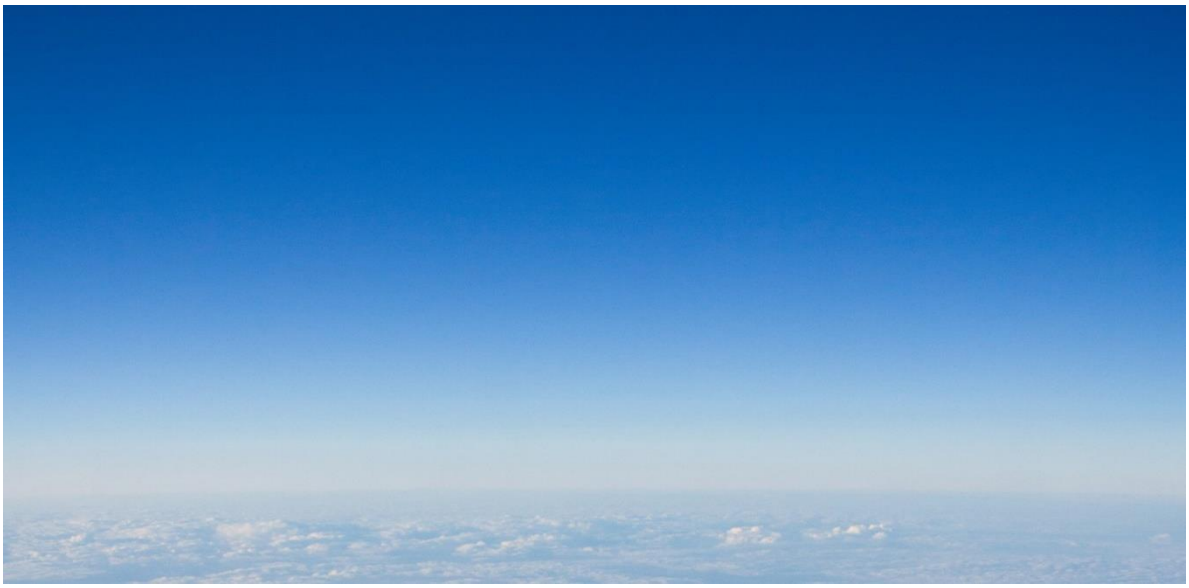

Badanie wykonane w ramach realizacji projektu pod nazwą
„*System dostarczania i wymiany informacji w celu strategicznego wspierania wdrażania polityki klimatyczno-energetycznej*”

- LIFE16 GIC/PL/000031 – LIFE Climate CAKE PL -

KOBiZE

Warszawa, 2018

IOŚ-PIB

LIFE Climate CAKE PL

Projekt pn.: „System dostarczania i wymiany informacji w celu strategicznego wspierania wdrażania polityki klimatyczno-energetycznej (LIFE Climate CAKE PL)" realizowany jest przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami (KOBiZE) działający w strukturze Instytutu Ochrony Środowiska-Państwowego Instytutu Badawczego (IOŚ-PIB). Przedsięwzięcie uzyskało akceptację i wsparcie finansowe Wspólnotowego Programu LIFE.

Podstawowym celem projektu jest budowa trwałego i kompleksowego systemu tworzenia oraz wymiany informacji w zakresie skutków polityki klimatyczno-energetycznej, wspomagającego podejmowanie decyzji i zwiększenia potencjału wiedzy oraz umiejętności wewnątrz administracji zajmującej się tymi zagadnieniami. W ramach projektu powstaje kompleksowy i spójny zestaw narzędzi analitycznych, składający się z globalnego modelu równowagi ogólnej (CGE) oraz współpracujących z nim modeli sektorowych energii, rolnictwa i transportu. Całość funkcjonuje jako Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE).

Opracowywane w ramach CAKE analizy posłużą do zwiększenia wiedzy zarówno administracji przy określaniu krajowych strategii, planów działań i innych dokumentów rządowych, jak również innych zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego.

KONTAKT:

Adres: Chmielna 132/134, 00-805 Warszawa
WWW: www.climatecake.pl
E-mail: cake@kobize.pl
Tel.: +48 22 56 96 570
Twitter: @climate_cake

Projekt pn.: „System dostarczania i wymiany informacji w celu strategicznego wspierania wdrażania polityki klimatyczno-energetycznej (LIFE Climate CAKE PL)" jest dofinansowany ze środków unijnych z Programu LIFE i współfinansowany ze środków krajowych z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

1. WPROWADZENIE

Badanie będące przedmiotem niniejszego raportu wykonano w ramach projektu pn. System dostarczania i wymiany informacji w celu strategicznego wspierania wdrażania polityki klimatyczno-energetycznej (LIFE Climate CAKE PL), realizowanego przez Krajowy Ośrodek Bilansowania i Zarządzania Emisjami działający w strukturze Instytutu Ochrony Środowiska – Państwowego Instytutu Badawczego. Projekt realizowany jest w ramach wspólnotowego programu LIFE.

Główną przesłanką uzasadniającą podjęcie projektu jest dostrzegany niedostatek w zakresie dostępu do informacji i danych niezbędnych dla skutecznej oraz efektywnej realizacji polityki energetyczno-klimatycznej artykułowany przez podmioty zaangażowane w ten proces. Podstawowym celem projektu jest opracowanie trwałego i kompleksowego systemu tworzenia i wymiany informacji i wiedzy integrującego informacje z różnych obszarów kluczowych z punktu widzenia skutecznej realizacji polityki energetyczno-klimatycznej oraz wspomagającego tworzenie krótko i długookresowych przekrojowych analiz wpływu różnych rozwiązań w tym zakresie. Takie kompleksowe analizy posłużą do zwiększenia wiedzy zarówno administracji przy określaniu krajowych strategii, planów działań i innych dokumentów rządowych, jak również innych zainteresowanych stron i społeczeństwa obywatelskiego. Osiągnięcie tak zdefiniowanego celu wymaga zbudowania narzędzi analitycznych, a następnie wykorzystania ich do wygenerowania potrzebnej informacji i wiedzy oraz dostarczenie jej zainteresowanym osobom i podmiotom.

Dążąc do jak najwyższej jakości efektów projektu LIFE Climate CAKE PL, konieczne było opracowanie diagnozy niedostatków informacyjnych i zdefiniowanie zakresu wiedzy odpowiadającego oczekiwaniom osób i podmiotów zaangażowanych w realizację polityki energetyczno-klimatycznej. W tym celu wykonano badanie ankietowe będące przedmiotem niniejszego raportu.

SPIS TREŚCI:

1. Wprowadzenie....1

2. Konstrukcja ankiety....3

2.1. Forma i metodyka....3

2.2. Pytania badawcze....4

2.3. Próba badawcza....5

2.4. Czas i miejsce badania....6

3. Wyniki....6

3.1. Ocena poziomu satysfakcji z dostępności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej....6

3.2. Ocena poziomu satysfakcji z przydatności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej....7

3.3. Ocena poziomu satysfakcji z jakości informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej....7

3.4. Ocena własnego stanu wiedzy o polityce klimatyczno-energetycznej oraz skutkach wdrożonych i planowanych rozwiązań w tym zakresie....8

3.5. Ocena atrybutów informacji według grup respondentów....9

3.6. Ocena poziomu satysfakcji z informacji w poszczególnych obszarach gospodarki....12

3.7. Braki informacyjne związane z realizacją polityki klimatyczno-energetycznej....16

2. KONSTRUKCJA ANKIETY

2.1. Forma i metodyka

Ankieta została udostępniona respondentom w formie online. Zaproszenia do wypełnienia ankiety zostały wystosowane do osób i instytucji odpowiadających zdefiniowanej w projekcie grupie docelowej i grupie interesariuszy projektu (administracja państwowa, administracja samorządowa, organizacje pozarządowe, organizacje branżowe, instytucje naukowo-badawcze i inne). Przekazano je wraz z sieciowym adresem dostępu drogą elektroniczną przy wykorzystaniu baz danych adresowych będących w posiadaniu KOBiZE, publicznie dostępnych adresów instytucji mieszczących się w grupie docelowej i interesariuszy projektu oraz rozpowszechnione poprzez kanały mediów społecznościowych.

W ankiecie sformułowano cztery pytania badawcze zamknięte i jedno pytanie otwarte oraz zamieszczono pytania dotyczące charakterystyki zawodowej respondentów (szczegóły opisano w dalszej części). Ankieta była anonimowa.

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego określają referencyjny poziom satysfakcji z dostępności i jakości informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej, który zostanie wykorzystany do monitorowania i oceny efektów projektu LIFE Climate CAKE PL. Podobne badanie zostanie przeprowadzone przy zakończeniu projektu.

Ankieta dotyczy cech informacji istotnych dla oceny skutków polityki klimatyczno-energetycznej w kontekście procesu podejmowania decyzji. Pytania dotyczące tych cech sformułowano przy założeniu, że informacja jest narzędziem generującym wiedzę, ale nie jest samą wiedzą. Informacja może mieć oczywiście wiele atrybutów, m.in. aktualność, kompletność, przyswajalność, porównywalność, wydajność, celowość, dostępność, czytelność, wiarygodność, itd. W badaniu opisywanym w niniejszym raporcie przyjęto trzy cechy, uznane za istotne w wyżej zdefiniowanym kontekście: dostępność, przydatność i jakość. Zostały one opisane szerzej w kolejnym punkcie.

W ankiecie nie narzucono respondentom rodzajów informacji, do których mają się odnieść, ich kategorii czy formy. Pozostawiono to ich ocenie. Podstawowym kryterium był związek między cechami informacji i danych, których dotyczy ankieta, a ich wpływem na wypełnianie obowiązków zawodowych, w tym w szczególności podejmowania decyzji. Pytania zamknięte uwzględniały też założenie, iż ocena jakości czy przydatności informacji dla użytkownika jest możliwa dopiero po otrzymaniu informacji.

2.2. Pytania badawcze

PYTANIA ZAMKNIĘTE

- **Jak ocenia Pani/Pan poziom dostępności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do wymienionych obszarów?**

Dostępność informacji definiujemy łącznie jako fakt istnienia informacji i danych w określonym zakresie oraz stopień łatwości dotarcia do nich. Miarą dostępności może być zatem określenie, jak dużo czasu, nakładu pracy i środków trzeba poświęcić, by uzyskać informację, jak wiele barier stoi temu na przeszkodzie (technicznych, organizacyjnych, prawnych, finansowych i innych). Istotny jest także fakt, czy informacja jest dostępna wtedy, kiedy jest potrzebna oraz w jakim czasie może być pozyskana.

- **Jak ocenia Pani/Pan poziom przydatności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do wymienionych obszarów?**

Przydatność informacji to przede wszystkim odpowiedź na pytanie, czy informacja jest odpowiednia i ma znaczenie dla odbiorcy, czy da się ją bezpośrednio wykorzystać. Obecnie jednym z najważniejszych problemów informacyjnych jest ich nadmiar oraz wielość i różnorodność źródeł (autorów), niekoniecznie wiarygodnych lub dających się zweryfikować. Z drugiej strony, często źródła o dużej renomie i wiarygodności są dostępne, ale po dokonaniu opłaty, przez to ich dostępność jest ograniczona. Stwarza to wręcz niebezpieczeństwo manipulowania informacjami, a co najmniej zaburzenie proporcji informacyjnych. Dodatkowe cechy, które po części wpisują się w pojęcie przydatności to także kompletność, zwięzłość i adekwatność (te cechy mają znaczenie także dla jakości informacji).

- **Jak ocenia Pani/Pan poziom jakości informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do wymienionych obszarów?**

Z wymienioną wyżej cechą koresponduje także jakość informacji. Tym pojęciem obejmujemy łącznie kilka atrybutów, w tym dokładność, wiarygodność, jasność/zrozumiałość, zbieżność ze stanem rzeczywistym, ale także wiarygodność (pewność, iż została wytworzona przez kompetentnych autorów przy wykorzystaniu sprawdzonych metod i z zachowaniem obiektywizmu).

- **Jak Pani/Pan ocenia swój stan wiedzy o polityce klimatyczno-energetycznej oraz skutkach wdrożonych i planowanych rozwiązań w tym zakresie**

Ocena własnego stanu wiedzy o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej jest dla respondenta przejściem od pytań zamkniętych odnoszących się do informacji już pozyskanych i możliwości ich wykorzystania do pytania otwartego, którego celem jest identyfikacja luk informacyjnych. W badaniu świadomie zaakceptowano, iż udzielone odpowiedzi mają subiektywny charakter, niemniej zważywszy na specyfikę grupy badawczej (osoby na co dzień wykorzystujące informacje z obszaru polityki klimatyczno-energetycznej) założono, iż właśnie ta zawodowa praktyka i zderzenie ze skutkami swoich decyzji pozwala na dokonanie takiej oceny przez respondentów oraz wykorzystanie jej w badaniu, a dalej dla realizacji celów projektu LIFE Climate CAKE PL.

We wszystkich pytaniach zamkniętych przyjęto siedmiostopniową skalę oceny poziomu satysfakcji od 0 do 6, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, zaś 6 najwyższą (całkowite zadowolenie w odniesieniu do badanej cechy). W każdym pytaniu wydzielono cztery obszary, dla których można było ocenić atrybuty informacji: gospodarka ogółem, sektor energii, rolnictwo i transport.

PYTANIE OTWARTE

- **Jakich informacji brakuje w Pani/Pana ogólnej działalności związanej z realizacją polityki klimatyczno-energetycznej?**

Pytanie o charakterze jakościowym, którego celem jest identyfikacja luk informacyjnych dokonana na podstawie rzeczywiście wykonywanych obowiązków wymagających wykorzystania informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej. Doboru próby badawczej dokonano w ten sposób, aby na podstawie udzielanych odpowiedzi można było określić, czego rzeczywiście brakuje, aby uzyskać pewność (a co najmniej przekonanie), iż podejmowane decyzje są najlepszym z możliwych wyborem. Innymi słowy w badaniu pominięto opinie odnoszące się do przypuszczalnych luk informacyjnych dążąc do wskazania powodów rzeczywistych problemów, błędów i nieefektywności związanych z brakiem informacji.

CHARAKTERYSTYKA RESPONDENTA

Kwestionariusz badawczy kończą pytania, gdzie uzyskane odpowiedzi pozwolą na określenie charakterystyki respondentów oraz rozkład odpowiedzi w poszczególnych grupach. W badaniu uznano, iż znaczenie dla oceny odpowiedzi i nakreślenia struktury poziomu satysfakcji mają takie informacje, jak rodzaj instytucji, w której pracują respondenci, typ stanowiska i rodzaj obowiązków na danym stanowisku. Dodatkowo w ankiecie zawarto pytania o staż przy wykonywaniu obecnych obowiązków, co może pozwolić na przybliżoną ocenę hierarchii istotności oraz swoiste mapowanie zidentyfikowanych luk informacyjnych w procesie przygotowywania i podejmowania decyzji.

2.3. Próba badawcza

W przeprowadzonym badaniu poziomu satysfakcji z dostępności i jakości informacji założono, że próba badawcza będzie obejmować osoby mające już wiedzę w przedmiotowym obszarze, dla których wykonywanie obowiązków wiąże się z podejmowaniem decyzji lub udział w tym procesie (pozyskiwanie i przetwarzanie informacji, prace analityczne). Ponadto, w związku z celami samego badania, próba badawcza pokrywała się z grupa docelową oraz interesariuszami projektu LIFE Climate CAKE PL. Pytania badawcze skierowano zatem do administracji państwowej, administracji samorządowej, przedstawicieli instytucji wspierających administrację (np. instytucje badawcze), organizacji pozarządowych i branżowych (będących jednocześnie adresatami decyzji i swoistymi odbiorcami ich skutków). W badaniu zebrano 125 prawidłowo wypełnionych ankiet.

2.4. Czas i miejsce badania

Badanie ankietowe wykonano w okresie grudzień 2017 – styczeń 2018 roku. Pytania skierowano do respondentów w całej Polsce. Ankieta została przygotowana w formie online, co umożliwiło do niej wygodny dostęp wszystkim zainteresowanym.

3. WYNIKI

3.1. Ocena poziomu satysfakcji z dostępności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

Średnia ocena poziomu satysfakcji z dostępności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do wszystkich badanych obszarów wynosi 2,58 (czyli poniżej średniej arytmetycznej siedmiostopniowej skali oceny). Najwyżej oceniono satysfakcję z dostępu do informacji w odniesieniu do sektora energii, której poziom oceniono na 2,96. Nieco niżej – na poziomie 2,66 – wypadła ocena odnosząca się do gospodarki ogółem. Na podobnym poziomie kształtuje się ocena poziomu satysfakcji z dostępu do informacji w obszarze transportu, wynosząca 2,61. Najniżej, na poziomie 2,07, respondenci oceniają swoją satysfakcję z dostępności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w rolnictwie. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia wykres na rysunku 1.

Rys. 1. Ocena poziomu dostępności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

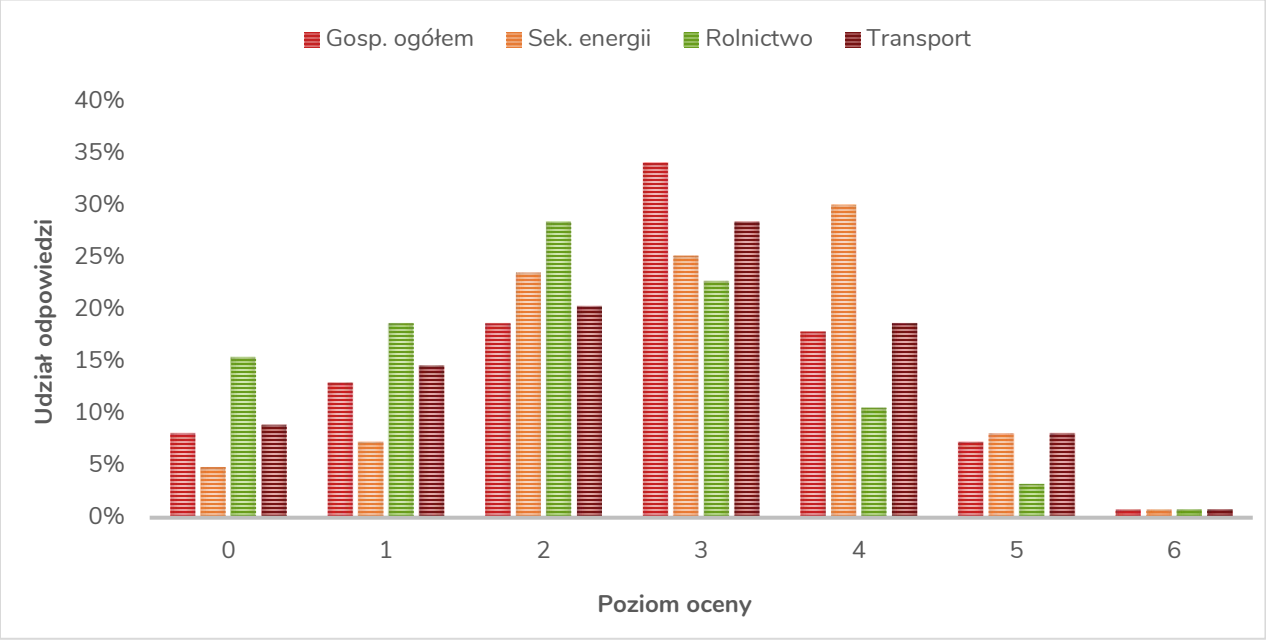

3.2. Ocena poziomu satysfakcji z przydatności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

Średnia ocena poziomu satysfakcji z przydatności dostępnej informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do wszystkich badanych obszarów wyniosła 3,01, czyli na poziomie średniej arytmetycznej siedmiostopniowej skali oceny. W tym przypadku również najwyżej oceniono satysfakcję z przydatności informacji w odniesieniu do sektora energii, której poziom oceniono na 3,28. Na poziomie średniej wypadła ocena odnosząca się do gospodarki ogółem oraz transportu, odpowiednio 3,04 i 3,05. Najniżej, na poziomie 2,67, respondenci oceniają swoją satysfakcję z przydatności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w rolnictwie. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia wykres na rysunku 2.

Rys. 2. Ocena poziomu przydatności informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

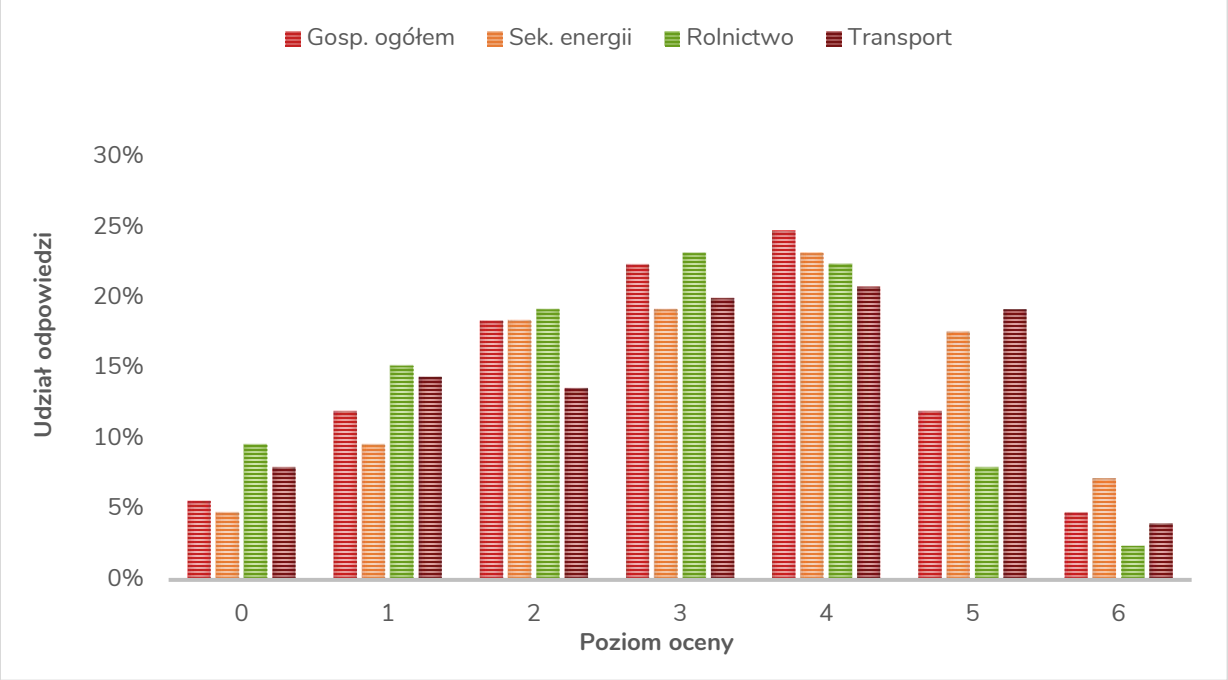

3.3. Ocena poziomu satysfakcji z jakości informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

Średnia ocena poziomu satysfakcji z jakości dostępnej informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do wszystkich badanych obszarów wynosi 2,59 (poniżej średniej arytmetycznej siedmiostopniowej skali oceny). W przypadku tego kryterium rozkład ocen w zależności od obszaru gospodarki był najmniej zróżnicowany. Najwyżej oceniono satysfakcję z jakości informacji w odniesieniu do sektora energii, której poziom oceniono na 2,75. Nieco niżej – na poziomie 2,66 – wypadła ocena odnosząca się do gospodarki ogółem oraz ocena jakości informacji w sektorze transportu

wynosząca 2,59. Najniżej, na poziomie 2,34, respondenci oceniają swoją satysfakcję z jakości dostępnej informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w rolnictwie. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia wykres na rysunku 3.

Rys. 3. Ocena poziomu jakości informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

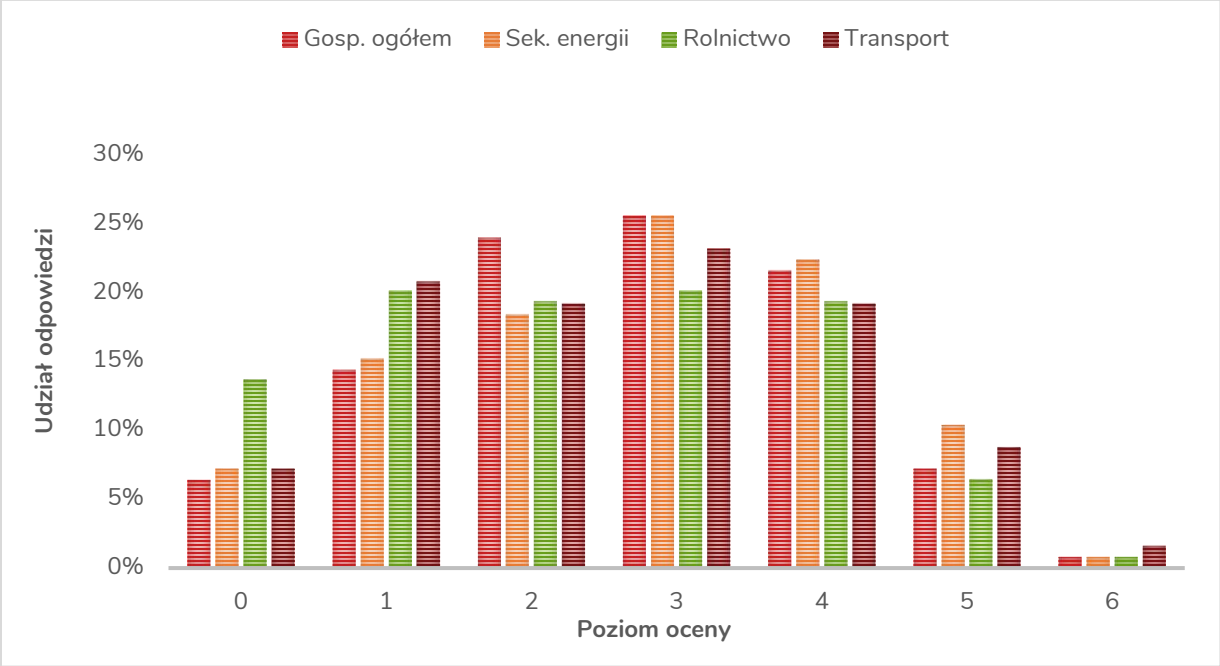

3.4. Ocena własnego stanu wiedzy o polityce klimatyczno-energetycznej oraz skutkach wdrożonych i planowanych rozwiązań w tym zakresie

W badanej grupie respondenci wystawiają sobie przeciętną ocenę własnego stanu wiedzy o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej. Średnia ocena wynosi 2,97, czyli niemal dokładnie na poziomie średniej arytmetycznej siedmiostopniowej skali. Podobnie jak w przypadku oceny poszczególnych atrybutów informacji, także tutaj najwyżej oceniony został poziom satysfakcji z własnego stanu wiedzy w odniesieniu do sektora energii oraz gospodarki ogółem, odpowiednio 3,26 i 3,22. Na poziomie 2,93 wypadła ocena odnosząca się do własnej wiedzy o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w transporcie, zaś najniżej – na poziomie 2,47 – respondenci oceniają swój poziom wiedzy w odniesieniu do rolnictwa. Szczegółowy rozkład odpowiedzi przedstawia wykres na rysunku 4.

Rys. 4. Ocena poziomu własnej wiedzy o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej

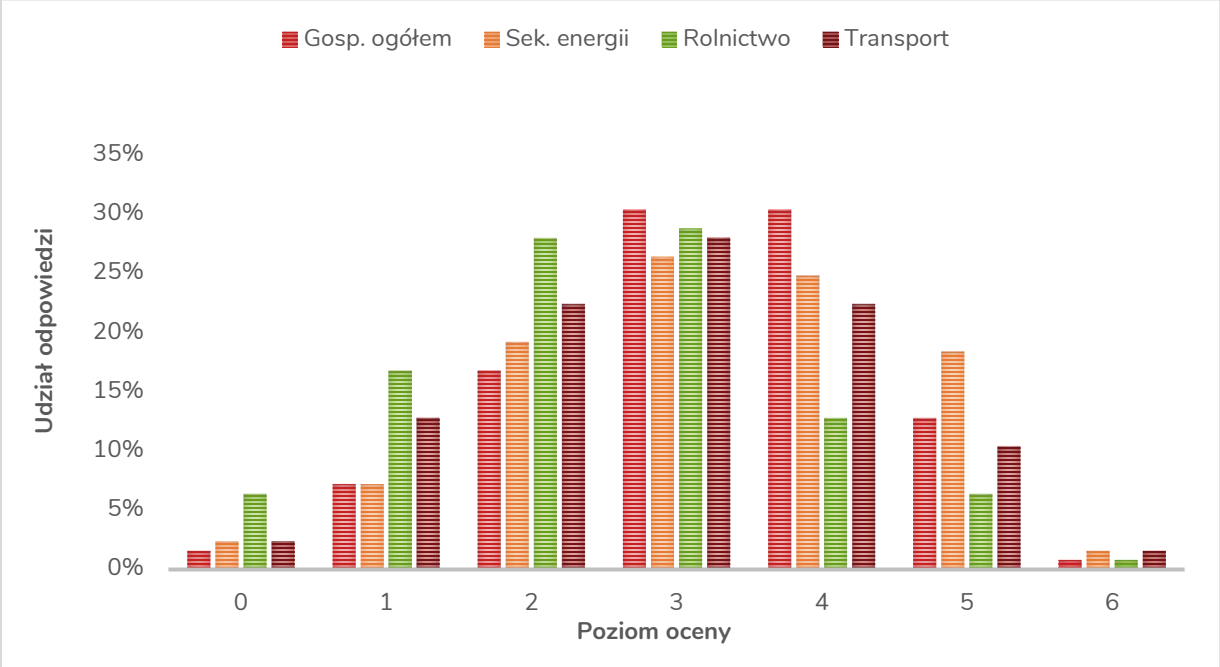

3.5. Ocena atrybutów informacji według grup respondentów

Ocena badanych atrybutów informacji (dostępność, przydatność, jakość) różniła się w zależności od grupy respondentów. Ogólny obraz pokazuje, iż najwyżej oceniany jest atrybut przydatności. Badanie nie pokazuje wprost, czy ta ocena odnosi się jedynie do informacji posiadanych, czy szerzej – do potrzeby posiadania danego rodzaju wiedzy. Bez względu jednak na to rozróżnienie, badanie pokazuje, iż posiadanie informacji jest konieczne lub wysoce pożądane dla wykonywania obowiązków.

W przypadku kryterium dostępności we wszystkich grupach respondentów wyższą ocenę wystawia się informacjom dotyczącym gospodarki ogółem i sektora energii. Widoczny niedostatek obserwujemy w odniesieniu do rolnictwa i transportu, przy czym w tych sektorach widać wyraźnie wyższą ocenę przedstawicieli samorządu. Szczegółowy rozkład oceny dostępności przedstawia wykres na rysunku 5.

Rys. 5. Ocena dostępności informacji według grup respondentów

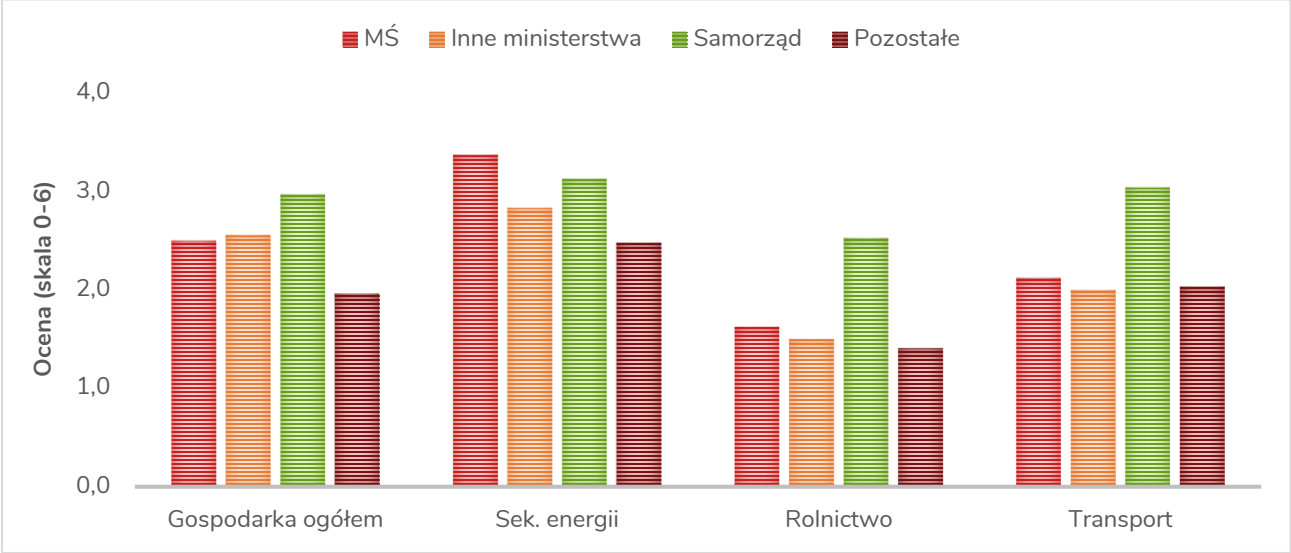

Struktura oceny przydatności informacji pokazuje, iż najmocniej pożądana jest ona przez przedstawicieli resortu środowiska. Również tu widać tendencję pokazującą, iż na szczeblu centralnym w pierwszej kolejności oczekiwane są informacje o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w gospodarce ogółem i sektorze energii, zaś w przypadku rolnictwa i transportu rośnie względne zainteresowanie samorządu. Szczegółowy rozkład ocen pokazuje wykres na rysunku 6.

Rys. 6. Ocena przydatności informacji według grup respondentów

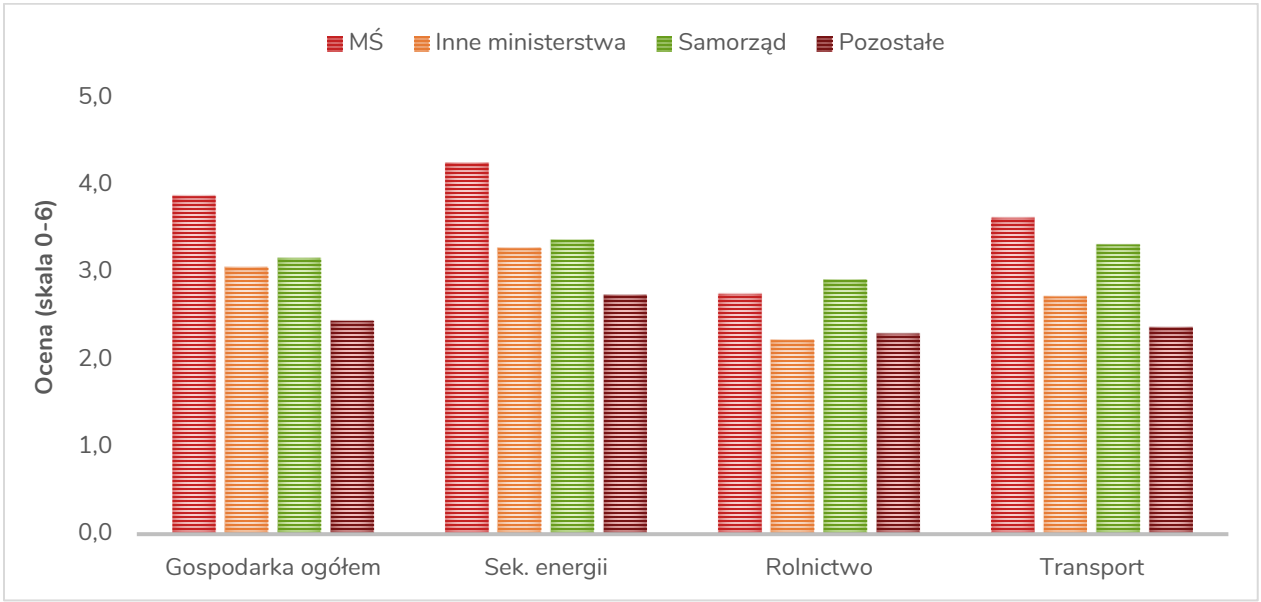

Jakość informacji oceniana jest najniżej wśród wszystkich badanych atrybutów. W tym przypadku wyraźnie widać niższą od pozostałych ocenę wystawianą jakości informacji przez grupę respondentów spoza administracji państwowej i samorządowej (organizacje pozarządowe, branżowe, instytucje naukowe, przemysł i inne).

Rys. 7. Ocena jakości informacji według grup respondentów

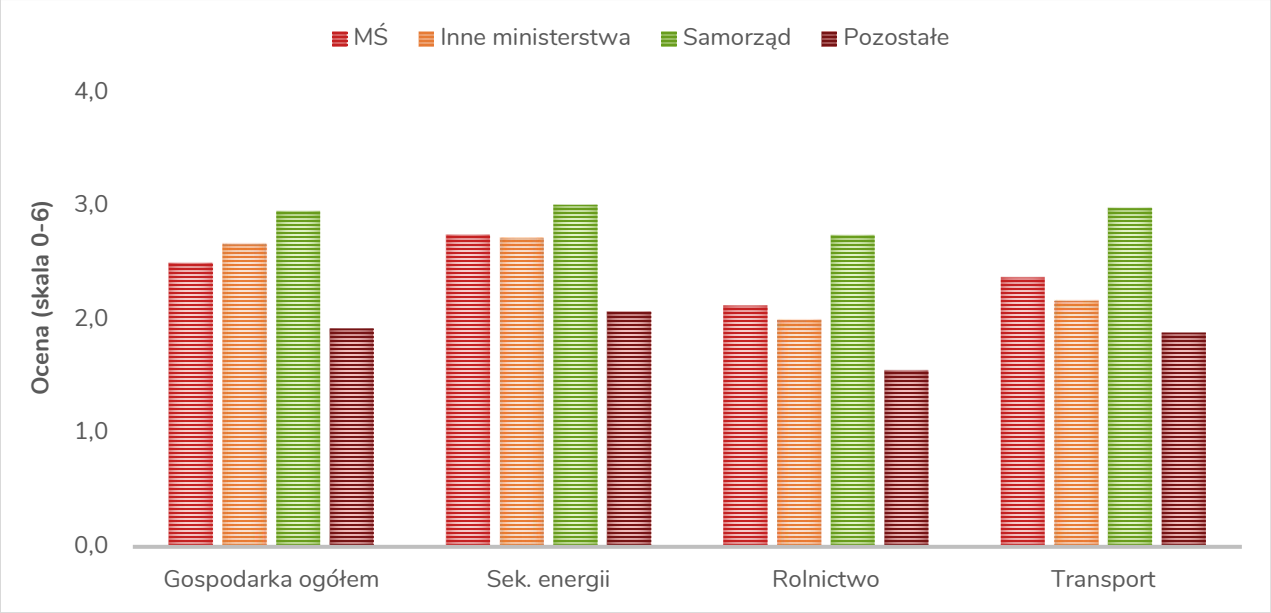

Ocena poziomu własnej wiedzy na temat skutków polityki klimatyczno-energetycznej jest dość wyrównana wśród badanych grup respondentów, różnice są niewielkie. Powtarza się tendencja występująca w ocenie atrybutów informacji, tzn. wyższe wartości w przypadku wiedzy o skutkach w gospodarce ogółem i sektorze energii, niższe zaś w odniesieniu do rolnictwa i transportu. Szczegółowy rozkład ocen przedstawia wykres na rysunku 8.

Rys. 8. Ocena własnej wiedzy według grup respondentów

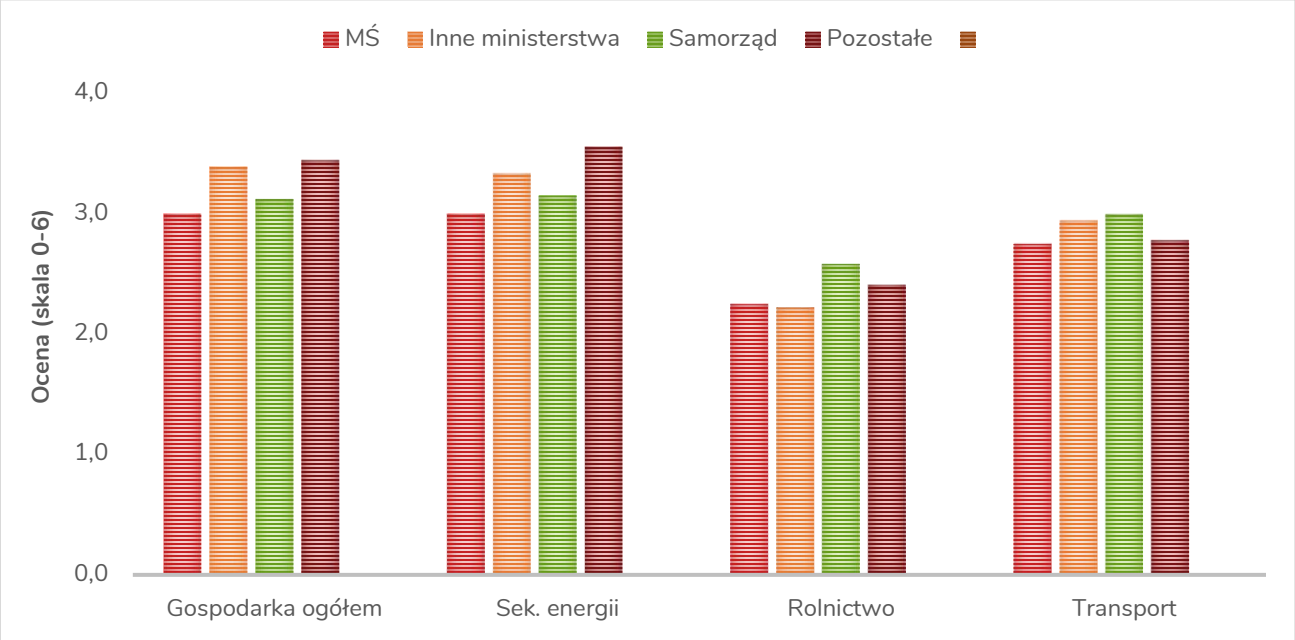

3.6. Ocena poziomu satysfakcji z informacji w poszczególnych obszarach gospodarki

Przeprowadzone badanie pozwoliło odpowiedzieć na pytanie, jak respondenci oceniają atrybuty informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej w odniesieniu do poszczególnych obszarów gospodarki, a w konsekwencji które z nich należy w szczególności doskonalić.

Gospodarka ogółem

Średnia z trzech ocen poszczególnych atrybutów informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej odnoszących się do gospodarki ogółem wyniosła 2,79 (w siedmiostopniowej skali). W tym obszarze najwyżej oceniono przydatność informacji (ocena 3,04), zaś jej dostępność oraz jakość oceniono jednakowo, tj. na poziomie 2,66. Na tym tle respondenci oceniają wyżej swój stan wiedzy, którego ocena wynosi 3,22. Szczegółowy rozkład ocen wg poszczególnych kryteriów w odniesieniu do gospodarki ogółem przedstawia wykres na rysunku 9.

Rys. 9. Ocena poziomu informacji - gospodarka ogółem

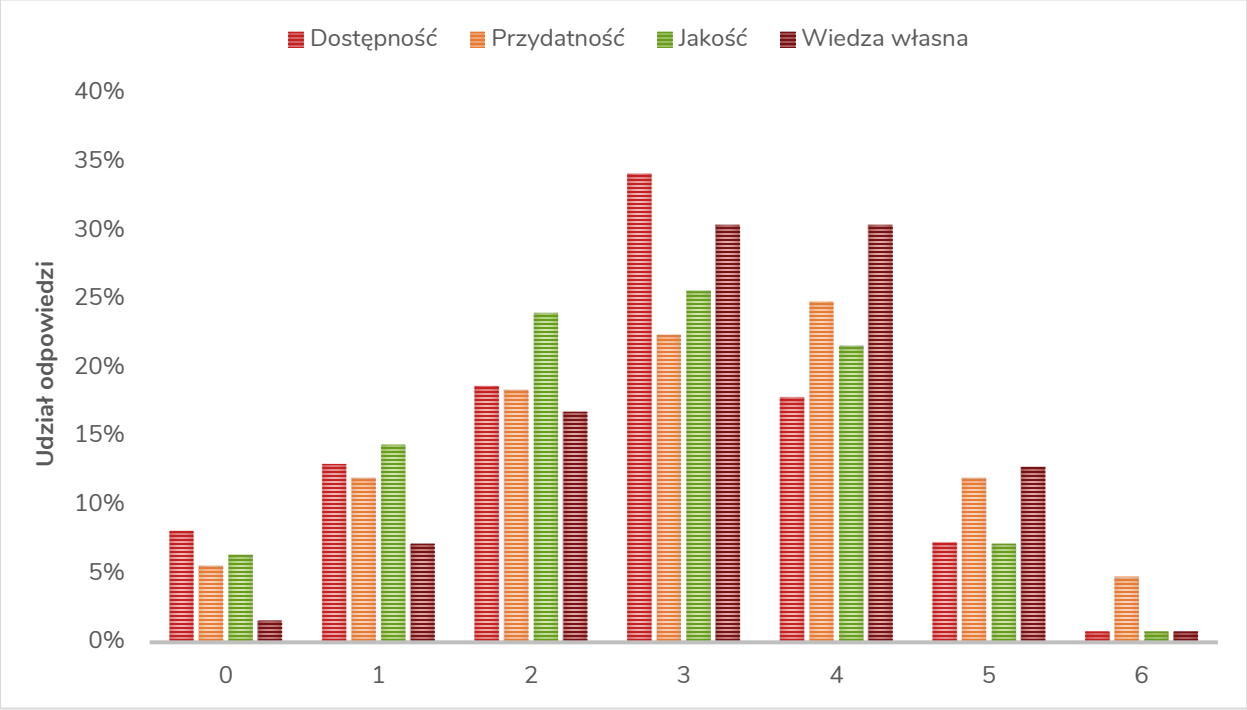

Sektor energii

Średnia z trzech ocen poszczególnych atrybutów informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej odnoszących się do sektora energii 3,0. W tym obszarze również najwyżej oceniono przydatność informacji – na poziomie 3,28. Dostępność oceniono na 2,96, najniżej zaś wypadła ocena jakości informacji wynosząca 2,75. Na tym tle stan własnej wiedzy respondenci ocenili na 3,26. Szczegółowy rozkład ocen wg poszczególnych kryteriów w odniesieniu do sektora energii przedstawia wykres na rysunku 10.

Rys. 10. Ocena poziomu informacji - sektor energii

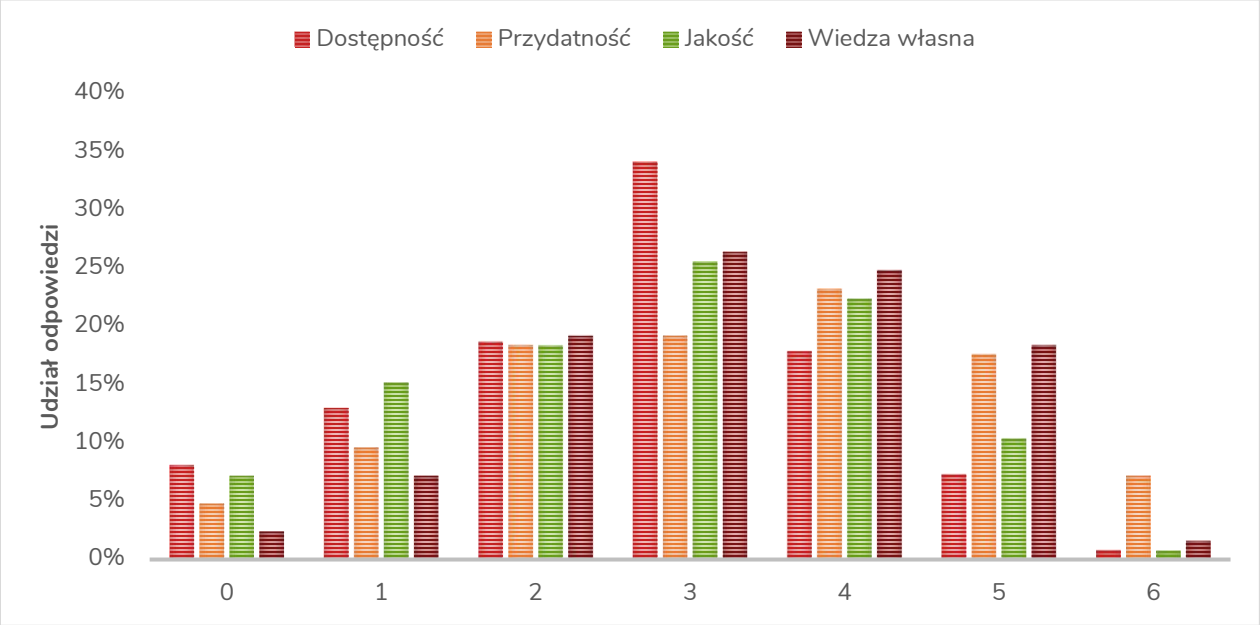

Rolnictwo

Średnia z trzech ocen poszczególnych atrybutów informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej odnoszących się do rolnictwa wyniosła 2,36. W tym obszarze najwyżej oceniono przydatność informacji – ocena 2,67. Nieco niżej oceniono jakość – na poziomie 2,34, zaś najniżej wypadła ocena dostępności informacji o skutkach polityki w obszarze rolnictwa wynosząca 2,07. Swój stan wiedzy respondenci oceniają na poziomie 2,47. Szczegółowy rozkład ocen wg poszczególnych kryteriów w odniesieniu do rolnictwa przedstawia wykres na rysunku 11.

Rys. 11. Ocena poziomu informacji - rolnictwo

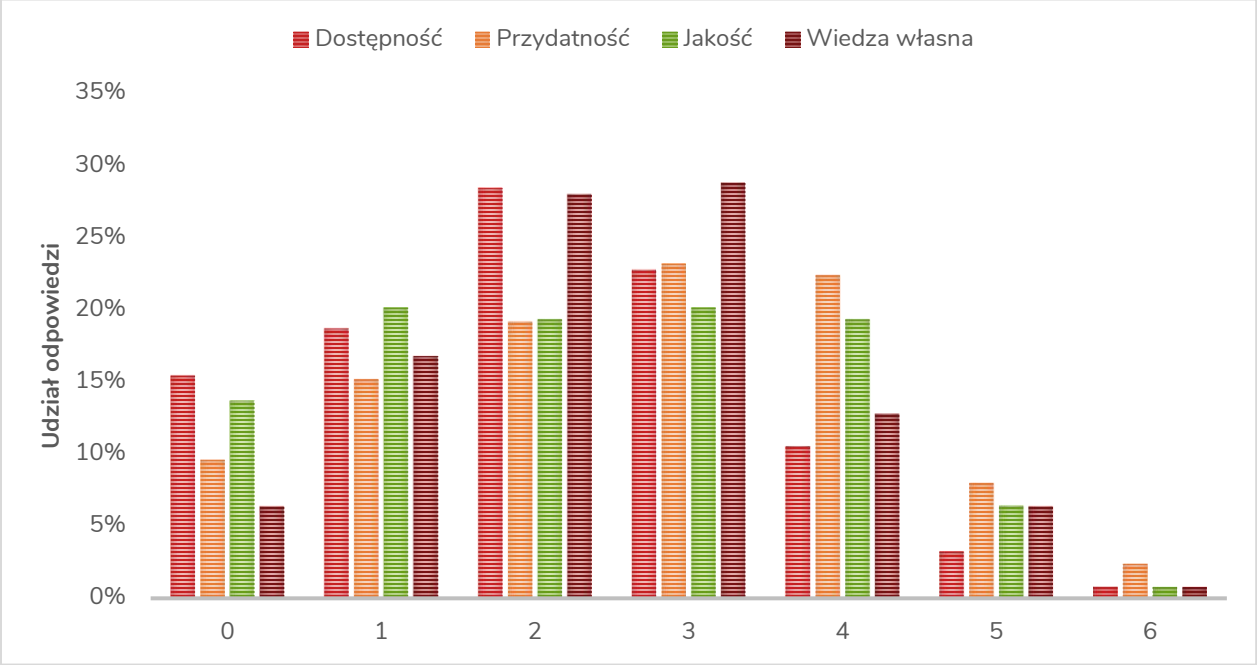

Transport

Średnia z trzech ocen poszczególnych atrybutów informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej odnoszących się do transportu wyniosła 2,75. Rozkład ocen kształtował się podobnie, jak we wcześniej opisanych obszarach. Najwyżej oceniono przydatność informacji - ocena 3,05. Dostępność oraz jakość oceniono na zbliżonym poziomie, odpowiednio na 2,61 i 2,59. Na tym tle respondenci oceniają wysoko swój stan wiedzy, dla którego wystawiają ocenę 2,93. Szczegółowy rozkład ocen wg poszczególnych kryteriów w odniesieniu do transportu przedstawia wykres na rysunku 12.

Rys. 12. Ocena poziomu informacji - transport

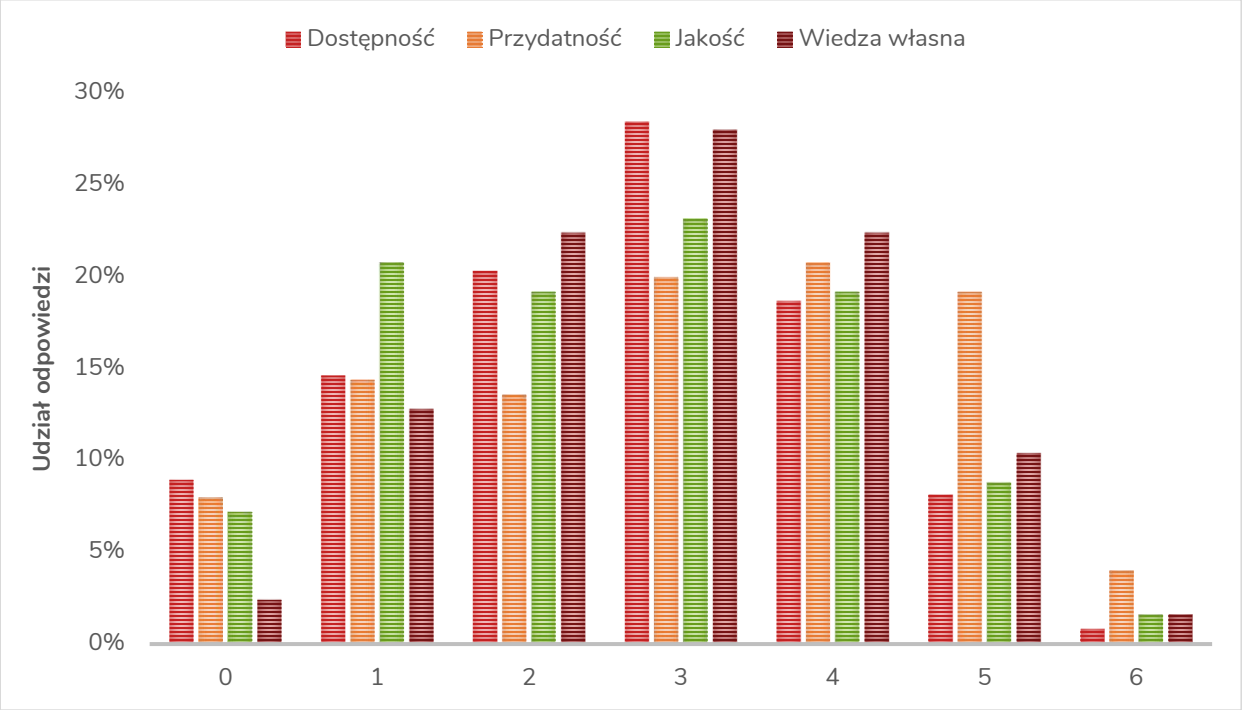

3.7. Braki informacyjne związane z realizacją polityki klimatyczno-energetycznej

Otwarte pytanie dotyczące dostrzeganych przez respondentów luk informacyjnych pozwoliło na opracowanie uproszczonego katalogu tych braków. W tym punkcie przedstawiono syntezę odpowiedzi udzielonych w badaniu, przy czym nie dokonano oceny i hierarchii ich ważności. Otwarty charakter pytania pozwalał na udzielenie dowolnych odpowiedzi, niemniej część z nich nie była adekwatna (w zasadzie odpowiadały na inne pytanie) i została w tym miejscu pominięta. Niemniej ich poziom merytoryczny i szczegółowość problemów potwierdzają znajomość tematu pośród grupy respondentów i jednocześnie potwierdzają, że ankieta została zaadresowana do odpowiednich osób. Wiedza ta zostanie jednak wykorzystana przy definiowaniu celów prac analitycznych zarówno w projekcie LIFE Climate CAKE PL, jak i innych analiz wykonywanych w KOBiZE wspierających proces podejmowania decyzji.

Wielu respondentów wskazuje na niedostatek informacji w zakresie makroekonomicznych skutków polityki klimatyczno-energetycznej, zarówno w odniesieniu do poziomu ambicji celów, jak i stosowanych narzędzi. Wskazano na brak informacji o wpływie na PKB, poziom konsumpcji, poziom inwestycji oraz inne wskaźniki makroekonomiczne, podkreślając również potrzebę posiadania wiarygodnych prognoz średnio i długoterminowych w tym zakresie.

Wskazano także na brak kompleksowych ogólnogospodarczych analiz, które wskazywałyby na wzajemne powiązania i zależności poszczególnych sektorów gospodarki, w których skwantyfikowane

byłyby efekty decyzji politycznych podejmowanych w stosunku do jednego sektora na pozostałe sektory gospodarki, w różnych horyzontach czasowych.

Znaczna część odpowiedzi wskazuje na niedobór informacji dotyczących kosztów wdrażania polityki, czy też relacji między kosztami i korzyściami (wyniki analiz kosztów i korzyści). Udzielone odpowiedzi wskazują wiele szczegółowych oczekiwań w grupie respondentów, np. koszty dla sektorów, wpływ szczegółowych rozwiązań na koszty ogółem lub w odniesieniu do poszczególnych grup odbiorców dóbr (gospodarstwa domowe, sektory) lub cen (ceny energii, ceny uprawnień do emisji). W tym obszarze wielu respondentów wskazało też na potrzebę pozyskiwania i/lub wytwarzania informacji o wzajemnych relacjach między zmianą miksu paliwowego, cenami energii i uprawnień do emisji, cenami innych dóbr oraz kosztami dla przedsiębiorców i odbiorców końcowych.

Dostrzeżono potrzebę posiadania informacji o skutkach rozważanych opcji i skutków propozycji nad którymi trwają prace (nie tylko wiedzy o skutkach już wdrożonych rozwiązań). Oceny przedstawiane np. przez KE nie dotyczą kształtu rozwiązań powstającego w trakcie prac. Wiele wskazań dotyczyło luk informacyjnych w zakresie prac legislacyjnych i procesu decyzyjnego, w tym aktualnej informacji o etapie rozwoju inicjatyw na rzecz redukcji emisji, rozwiązań mitygacyjnych, usystematyzowanej według docelowego adresata.

Brakuje informacji związanych z procesem negatywnych zmian w gospodarce na skutek szeroko rozumianej polityki klimatycznej, polegających m.in. na przenoszeniu energochłonnej produkcji poza granice UE, zwiększeniem importu z państw nie prowadzących polityki redukcji emisji.

Znaczna część wskazań odnosi się do informacji i danych źródłowych, w tym np. danych o poszczególnych technologiach (w tym kosztowych), danych w zakresie efektów poszczególnych praktyk produkcyjnych (np. rolnictwo precyzyjne, różne metody przechowywania nawozów naturalnych), brak danych statystycznych itp.

Oddzielną grupą zastrzeżeń jest niedosyt informacji zawierających porównania wyników uzyskiwanych dla Polski z podobnymi dostępnymi dla innych krajów europejskich o podobnym profilu energetycznym.

Brakuje także interpretacji dostępnych i prezentowanych danych oraz informacji, które byłyby pomocne w ocenie sytuacji, szczególnie odbiorcom niezajmującym się na co dzień analizą skutków, a uczestniczących w procesie podejmowania decyzji.

4. WNIOSKI

Wyniki uzyskane w badaniu poziomu satysfakcji w odniesieniu do różnych atrybutów informacji o skutkach polityki klimatyczno-energetycznej pozwalają stwierdzić, iż cele badawcze zostały osiągnięte.

Wśród ocenianych atrybutów informacji najwyżej oceniono przydatność informacji, przy czym należy wskazać, iż kryterium to obejmuje zarówno dostępną, już pozyskaną informację, jak i ocenę konieczności posiadania takiej wiedzy do realizacji obowiązków. Świadczy o tym także niska ocena dostępności i jakości informacji, z której korzystają respondenci. Na tym tle stosunkowo wysoko oceniają oni stan własnej wiedzy.

Jakość informacji oceniana jest najniżej wśród wszystkich badanych atrybutów. W tym przypadku wyraźnie widać niższą od pozostałych ocenę wystawianą jakości informacji przez grupę respondentów spoza administracji państwowej i samorządowej (organizacje pozarządowe, branżowe, instytucje naukowe, przemysł i inne).

Wyniki pokazują, iż w ocenie respondentów najwyższy poziom satysfakcji z poziomu informacji odnotowuje się w odniesieniu do sektora energii, nieco niższy w odniesieniu do gospodarki ogółem. Najniższy poziom satysfakcji z dostępności i jakości informacji dotyczy rolnictwa. W przypadku kryterium dostępności widoczny niedostatek obserwujemy w odniesieniu do rolnictwa i transportu, przy czym w tych sektorach widać wyraźnie wyższą ocenę przedstawicieli samorządu.

Wysokość ocen uzyskanych w badaniu kształtuje się na poziomie średniej lub poniżej w przyjętej skali oceny, co wskazuje na znaczny niedobór mierzony każdym z zastosowanych w badaniu kryteriów oceny. Świadczy to o istniejącej potrzebie podjęcia wysiłków zmierzających do zaspokojenia oczekiwań zidentyfikowanych w badanych sektorach i grupach respondentów, ze wskazaniem na rozkład intensywności niedoborów informacyjnych.